

Utkast til referat

Møte 3/2020

Dato Onsdag 6.mai, kl. 09:00 – 16:00
Sted Forskningsrådet, Hassel 2 - Skypemøte

Tilstede: Selvstendig næringsdrivende Trond Williksen (styreleder)
Konserndirektør Knut Andresen, Brunvoll AS
Programdirektør maritim Bjørn Johan Vartdal, DNV GL
Senior rådgiver Trude Borch, Akvaplan-niva
Forskningsssjef Erik Olsen, Havforskningsinstituttet
Prof. Ketil Hylland, Universitetet i Oslo
Daglig leder Arne Karlsen, Gunnar Klo AS
Selvstendig næringsdrivende Brit Hjeltnes
Direktør Bente Elisabeth Torstensen, Nofima
Prof. Ingrid Schjøberg, NTNU
Vice President Sales and Marketing Pia Meling, Massterly

Observatører: Hanne Hvatum, Kunnskapsdepartementet
Tone Aasen, Nærings- og Fiskeridepartementet
Kommunikasjonssjef Hans Petter Næs, Fiskeri- og havbruksnærings
forskningsfinansiering (FHF)
Fagdirektør Geir Klaveness, Klima- og miljødepartementet

Tilstede fra Forskningsrådet:

Avd. direktør Christina I. M. Abildgaard, avd. Hav og polar (operativt ansvarlig for styret)
Avd. direktør John Vigrestad, avd. Transport og maritim
Spesialrådgiver Kjell Emil Naas, avd. Hav og polar
Spesialrådgiver Christian Wexels Riser, avd. Hav og polar
Spesialrådgiver Sigurd Falch, avd. Transport og maritim
Spesialrådgiver Hanna Lee Behrens, avd. Hav og polar (referent)
Seniorrådgiver, Anne Helene Nystrøm, adm.dir stab
Spesialrådgiver Kristin E. Thorud, sak 33 og 36
Spesialrådgiver Inger Oline Røsvik, sak 35
Områdedirektør Kristin Danielsen, sak 36
Spesialrådgiver Jan-Arne Eilertsen, sak 36

Gjest: Lars Olav Sparboe, Akvaplan-niva, sak 35

Sak PSHAV 27/20 **Godkjenning av sakslisten**
Styreleder gikk gjennom sakslisten.

Vedtak: *Sakslisten ble godkjent.*

Sak PSHAV 28/20 **Godkjent referat fra styremøte 2/20**

Det kom inn noen kommentarer til referatet under møtet. Kommentarene ble besvart i møtet.

Vedtak: *Referatet korrigeres ut fra innsendt kommentar og tas deretter til etterretning*

Sak PSHAV 29/20 Spørsmål om habilitet

Styreleder ba om tilbakemelding fra porteføljestyrets medlemmer om deres habilitet i møtets beslutningssaker.

Vedtak: *Ingen inhabilitet er meldt inn.*

Sak PSHAV 30/20 Orienteringer fra styret og Forskningsrådet

Administrasjonen ved Christina Abildgaard og John Vigrestad orienterte om relevante saker der Forskningsrådet er eller har vært involvert, og som kan være av interesse for styremedlemmene.

Tiltakspakke i forbindelse med corona-pandemien

- Forskningsrådet har hatt en tett dialog med relevante departementer for å identifisere og iverksette tiltak som gir rask effekt. Forskningsrådet har fått ekstra midler fra Nærings- og fiskeridepartementet. Midlene vil bla. bli brukt til delvis å finansiere tiltak for økt støtte til nye IPN-prosjekter, se vedlegg til referatet for detaljer rundt innførte tiltak. Departementet har ikke åpnet for økt støttegrad til pågående IPN-prosjekter. Forskningsrådet er i dialog med departementet på dette punktet.
- Grønn skipsfart. Det er gitt en ekstra støtte på 100 mill. til grønn skipsfart. Dette kommer i tillegg til de 100 mill. som allerede er tildelt til dette tema. Det er ikke avklart hvordan eller hvem som skal forvalte disse midlene.
- Økning av bevilgninger for 2019. Forskningsrådet har vurdert søknader som ved bevilgning i 2019 ble satt på reserveliste, og besluttet at flere av disse søknaden bør innvilges støtte. Innenfor budsjettformålet Havbruk ble 5 prosjekter innvilget støtte. Dette gir en økning i tildelte midler i 2019 på 41 mill. kroner. Følgende prosjekter fra ventelisten ble innvilget: Forskerprosjekter: 302723, 301486 og 303497. Innovasjonsprosjekter i næringslivet: 309768 og 310001. Det var ingen prosjekter på reserveliste for MAROFF. For MARINFORSK ble det etter en grundig vurdering og utarbeidelse av tre mulige alternativer påpekt at MARINFORSK har bevilget mye de siste årene og styrer allerede mot negative avsetninger i 2022. Det ble derfor ikke foreslått å innvilge prosjektene som hadde stått på venteliste. Ytterligere innvilgelse ville ført til at MARINFORSK ville ha negative avsetninger utover det vi har fått anbefalt i 2022.
- Det ventes at flere rettede tiltak vil innføres gjennom året, og porteføljestyret anmodes å følge med på Forskningsrådets nettsider og nyhetsbrev.

Skattefunn. Det registreres en kraftig økning på søknadstilstrømmingen av søknader til Skattefunn sammenlignet med tidligere år. Størst økning kommer fra maritimt og havbruk.

Havforskningstiåret. Ekspertgruppen for havforskningstiåret har utarbeidet en rapport med forslag til satsninger for tiåret. Satsningsforslaget er åpent for kommentarer og innspill, og det vil avholdes et webinar 14.mai der leder for ekspertgruppen Peter Haugan vil presentere satsningsforslaget. Porteføljestyrets medlemmer inviteres til å melde seg på webinar. Se nyhets sak om satsingsforslaget på Forskningsrådets nettsider:

<https://www.forskningsradet.no/nyheter/2020/havforskningstiaret-og-norge/>. Informasjon om webinar ligger her:

<https://www.forskningsradet.no/arrangementer/2020/havforskningstiaret-og-norsk-innsats/> .

Forskningsrådets reviderte strategi. Strategien har vært behandlet i Forskningsrådet styre ved flere anledninger i løpet av 2020, sist ved styremøte 22.april. Det er gjort bl.a. endringer i målbildet for hav, som vil påvirke arbeidet med målbildet i porteføljeplan for hav. Strategien er planlagt lansert 28.mai.

Arrangementer. Grunnet den rådende situasjonen er en rekke konferanser og seminarer er utsatt, avlyst eller gjort om til virtuelle konferanser. Dette gjelder bla.:

- Havbruk 2020 – arrangeres som virtuell konferanse medio juni. Nærmere informasjon og invitasjon til konferansen vil bli oversendt porteføljestyret.
- Nor-Fishing 2020 er avlyst

Maritim21. Grunnet den rådende situasjonen er revidering av strategi for Maritim21 satt i bero. Det er dialog med NFD med tanke på hvordan aktiviteten skal gjennomføres i 2020.

Andre saker

- Forskningsrådet har mottatt klage på vedtak om avslag for søknad til Innovasjonsprosjekt i næringslivet innsendt i 2019. Det eksterne klageutvalget støtter klager. Søknaden vil bli behandlet i nytt panel i løpet av våren, og vil komme som beslutningssak i PSHAV i juni.
- Sak på *Søknadsbehandling og behandling av eventuelle klager* fra PSHAV 2/20 vil tas opp i møtet i juni.

Orienteringer fra styrets medlemmer

- Grunnet forholdende forbundet med reisebegrensninger og generell lav aktivitet i verdenshandelen, opplever maritim næring svært utfordrende tider. Det vil derfor være relevant å fokusere på prosjekter som gir næringsutvikling og eksport av produkter, varer og tjenester.
- Tilsvarende gjelder for forskningsinstitusjonene som opplever utfordringer med gjennomføring av tokt og feltarbeid. Bla. er Svalbard nedstengt. Tiltakspakker som avbøter på dette etterspørres.

Porteføljestyret hadde følgende kommentarer til orienteringene fra administrasjonen:

- Porteføljestyret stilte spørsmål ved beslutning om at pågående prosjekter i næringslivet ikke kan motta støtte fra tiltaksmidler. Under de rådende forhold er det svært viktig at også igangsatte prosjekter gis insentiver til å videreføre planlagt arbeid. Porteføljestyret ga uttrykk for at det ønsker at Forskningsrådet utfordrer departementet på denne beslutningen.
- Porteføljestyret mener det er viktig å opprettholde kunnskapsformidlingen, og er svært positivt til at seminarer og konferanser gjøres om til virtuelle møter. Porteføljestyret ønsker å ta dette opp i neste møte, og vil da også diskutere muligheten til å sette av midler til dette formålet.

Vedtak: *Administrasjonen tar innspill som fremkom under orienteringene videre internt.
Porteføljestyret er spesielt opptatt av at tiltak innført for prosjekter med oppstart i 2020 utvides til å også omfatte pågående prosjekter. Under de*

rådende forhold i inneværende år, er det styrets oppfatning at det er viktig at også igangsette prosjekter gis insentiver til å videreføres. Videre bør innførte tiltak åpne for anvendelse også for fiskeri- og havbruksnæringen.

Gitt de rådende omstendigheter ønsker porteføljestyret å diskutere mulighet for å stimulere til / opprettholde kunnskapsformidling i mangel av fysiske møteplasser. Administrasjonen bes komme tilbake til dette i neste møte.

Sak PSHAV 31/20

Observatører i porteføljestyrene

Kunnskapsdepartementet (KD) har i forbindelse med oppnevningen av observatører også utarbeidet retningslinjer for observatørene (vedlegg 1 til saken). På bakgrunn av spørsmål som har kommet, har Forskningsrådet funnet det nødvendig å presisere disse retningslinjene på noen punkter i form av noen enkle "kjøreregler".

KD vil vurdere erfaringene med ordningen med observatører etter ett år, det vil si første halvår 2021.

Porteføljestyret påpekte at retningslinjene ikke må føre til at observatørene blir passive. Styret er positivt til observatørenes deltagelse og inviterer til at de gir innspill i henhold til rollebeskrivelsen på saker av relevans.

Vedtak: *Porteføljestyret tar KDs retningslinjer og Forskningsrådets kjøreregler til etterretning.*

Sak PSHAV 32/20

Utarbeidelse av porteføljeplan

Utkast til versjon 0 av porteføljeplanen, vedlagt styresaken, ble diskutert og kommentert av styret. Det legges opp til en revisjon av porteføljeplanen fra høsten 2021. Administrasjonen vil så langt det er hensiktsmessig justere porteføljeplanen basert på styrets kommentarer og innspill. Porteføljeplanen vil deretter oversendes til behandling i Forskningsrådets styre.

Vedtak: *Porteføljestyret ber administrasjonen slutføre utarbeidelse av versjon 0 av porteføljeplanen basert på innspillene fra diskusjonen. Denne versjonen vil bli behandlet av Forskningsrådets Styre i juni 2020.*

Sak PSHAV 33/20

Deltagelse i andre utlysning i ERA-Net BlueBio

Administrasjonen ved Kristin E. Thorud presenterte omfang og innhold i andre utlysning i ERA-Net BlueBio. Porteføljestyret diskuterte innretning av utlysningen, og besluttet deretter deltagelse i 2. utlysning i ERA-Net BlueBio.

Porteføljestyret var i sin diskusjon opptatt av bakgrunnen for beslutning om deltagelse i dette ERA-Nettet i lys av mange andre internasjonale satsninger. Det er viktig at porteføljestyret fremover diskuterer hvilke problemstillinger det er relevant å løse gjennom internasjonalt samarbeid. Dette er et tema som naturlig vil komme

opp i det videre arbeidet med porteføljeplanen og investeringsplaner.

Porteføljestyret var videre opptatt av at utlysningen er relevant og gjøres tilstrekkelig kjent for norske forskningsmiljøer og næringsliv.

Vedtak: *Porteføljestyret for hav slutter seg til ambisjonen om et samlet bidrag fra Forskningsrådet på 40 millioner kroner, tilsvarende 3,5 millioner euro per nå, til deltakelse i BlueBio sin 2. utlysning.*

Porteføljestyret for hav gir bidrag på inntil 20 millioner kroner samlet til Forskningsrådets deltagelse i utlysningen. Bidraget fordeles slik:

- *Porteføljestyret gir bidrag på inntil 10 millioner kroner fra budsjettformålet HAVBRUK.*
- *Porteføljestyret gir bidrag på inntil 10 millioner kroner fra budsjettformålet MARINFORSK.*

Porteføljestyret godkjenner at 50 % av bidragene fra hvert av budsjettformålene belastes de midlene som skal følge opp regjeringens bioøkonomistrategi "Kjente ressurser – uante muligheter".

Porteføljestyret vedtar at midlene legges i én felles pott for de norske midlene.

Porteføljestyret ber Forskningsrådet bidra til at bredden i norsk forskningsmiljø og næringsliv blir kjent med, og gis anledning til å delta i utlysningen.

Sak PSHAV 34/20

Søknadsbehandling; IP-N løpende

I forbindelse med korona-pandemien har Forskningsrådet vedtatt å ha løpende søknadsfrist for innsendelse av Innovasjonsprosjekter i næringslivet (IP-N) i 2020. Administrasjonen ved Sigurd Falch orienterte om endringene.

Porteføljestyret er positivt til etablering av løpende søknadsfrist for IP-N. Porteføljestyret er opptatt av å kunne gjennomføre porteføljestyring også for midlene satt til IP-N. Det er derfor ønskelig å unngå at enkelte budsjettformål går tomme for midler før siste bevilgningsmøte i desember. Administrasjonen vil i juni-møtet komme tilbake med en nærmere vurdering av hvordan midler kan fordeles gjennom hele året.

Vedtak: *Porteføljestyret tar orienteringen om søknadsbehandlingen av IP-N i 2020 til etterretning.*

Sak PSHAV 35/20

Nye arter i havbruk – presentasjon av rapport

Lars Olav Sparboe fra Akvaplan-niva presenterte rapporten *Nye arter i havbruk*, som ble publisert i desember 2019.

Porteføljestyret ga uttrykk for at rapporten er svært interessant. Den presenterer en transparent og nyttig systematikk. PSHAV bør sette seg mer inn i rapporten med tanke på eventuelle innspill til styrets videre arbeid.

Vedtak: *Havporteføljestyret tar orienteringen om rapporten Nye arter i oppdrett til etterretning.*

Sak PSHAV 36/20

Deltagelse i relevante partnerskap i Horisont Europa

Administrasjonen ved Kristin Danielsen orienterte om de foreslåtte partnerskapene i EUs neste rammeprogram Horisont Europa.

Porteføljestyret er av den oppfatning at det er viktig for Forskningsrådet å delta i partnerskapene under Horisont Europa. Flere av partnerskapene er også av interesse for porteføljestyret for hav. Det er imidlertid viktig at styret reflekterer over og gir innspill på hvilke kriterier skal ligge til grunn for å velge hvilke partnerskap en skal satse på, og hvor stor andel av tilgjengelige midler som skal brukes på partnerskapene. Dette er en viktig diskusjon som vil tas videre i arbeidet med porteføljepplan og investeringsplan.

Vedtak: *Porteføljestyret slutter seg til de vurderinger som er gjort i saken om å delta i relevante partnerskap. Administrasjonen tar med seg kommentarer som fremkom i møtet i det videre arbeidet med investeringsplanen og utforming av råd til finansierende departementer.*

Sak PSHAV 37/20

Revidering av møteplan 2020

Grunnet korona-situasjonen og innføringen av løpende søknadsbehandling for *Innovasjonsprosjekter i næringslivet* (IP-N) er det hensiktsmessig å gjøre noen justeringer i styrets møteplan for 2020. I den grad det er anledning ønsker porteføljestyret at møtene i siste halvår gjennomføres som fysiske møter.

Det planlagte 2-dagers møtet i september vil være spesielt utfordrende å gjennomføre som videomøte, og administrasjonen vil avklare hvordan dette best kan gjennomføres hvis et fysisk møte ikke er mulig.

Vedtak: *Porteføljestyret vedtar følgende reviderte møtekalender for resterende møter i 2020;*

- *PSHav 04/20 avholdes 25.juni. Dagsmøte. Sted: Forskningsrådet /Skype*
- *PSHav 05/20 avholdes 22.-23.september. 2-dagersmøte. Sted: Forskningsrådet /Skype*
- *PSHav 06/20 avholdes onsdag 9.desember. Dagsmøte. Sted: Forskningsrådet /Skype*

Sak PSHAV 38/20

Eventuelt

Det var en sak under eventuelt. Trond Williksen fratrer rollen som styreleder grunnet ny jobb. Forskningsrådet har igangsatt prosess for oppnevning av ny styreleder for porteføljestyret for hav. Trond Williksen vil sitte som styreleder til ny styreleder er oppnevnt.

Vedtak: *Porteføljestyret tok saker under eventuelt til orientering.*

Sak PSHAV 39/20

Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen godkjennes.*